

BIBLIOTEKA
ACADEMICA

KNJIGA

8

Za izdavača: Nikola Janković
Glavni urednik: dr Dušan Marinković
Dizajn korica: Mediterran Publishing
Tehničko uređenje: Mediterran Publishing
Recenzenti: prof. dr Milovan Mitrović, prof. dr Miloš Marjanović, i
prof. dr Dušan Marinković

Copyright © 2008. Milan Tripković i Mediterran Publishing.
Sva prava zadržana.

Ova monografija je objavljena uz finansijsku podršku
Ministarstva za nauku i tehnološki razvoj Republike Srbije.

CIP – Каталогизacija у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

316.334.2/.5 (497.11)
316.334.3 (497.11)

ТРИПКОВИЋ, Милан

Stranputice Srbije / Milan Tripković, Gordana Tripković.
Novi Sad: Mediterran Publishing, 2009 (Novi Sad: Art Print).
- 386 str. ; 24 cm. - (Biblioteka Academica. Knj. 8)

Tiraž 500. - Bibliografija. - Resume

ISBN 978-86-86689-16-0

1. Трипковић, Гордана
а) Друштвени процеси - Транзиција - Српско друштво
б) Србија - Транзиција

Štampa: Art Print, Novi Sad

Mediterran Publishing
Nikole Pašića 24,
21000 Novi Sad
tel: +381.21.472.38.20 fax: +381.21.661.37.65
www.mediterran.co.yu
email: mediterran@neobee.net

Milan Tripković • Gordana Tripković

STRANPUTICE SRBIJE

Novi Sad
2009.

SADRŽAJ

Uvod

SRBIJA NA STRANPUTICAMA:

PARTIOKRATIJA, OLIGARHIJA I UGROŽENA DRŽAVA 11

I MODERNIZACIJA SRBIJE:

“POSTMODERNA” PRE MODERNE 25

1. Skriveni tradicionalizam otvorene krize 26

2. Srbija i tradicija: između osionog odbacivanja,
površnog poznavanja i polovičnog uvažavanja 32

3. Poseljačenje gradova, bez povarošenja sela 36

4. Osveta tradicije: mentalitet kao sudbina 43

4.1. *Destruktivni potencijali i učinci sirovog nasleđa:
od socijalističkog ka nacionalističkom kolektivismu* 47

4.2. *Tradicija i izolacija: ekonomska beda, harizmatičke vođe
i oskudna politička kultura* 56

II GLOBALIZACIJA KAO UNIFIKACIJA,

TRANZICIJA KAO KLEPTOKRATIJA 63

1. Srbija na razmeđu vekova:
između tegobne prošlosti i neizvesne budućnosti 63

1.1. *Globalizacija i Srbija:
“humanitarne intervencije” i poraz humanosti* 66

1.2. *Postmiloševićevska tranziciona Srbija:
kontinuitet pod plaštom “diskontinuiteta”,
srebrnjupci u odeždi reformatora i rodoljubaca* 81

2. Srbija između izolacije, intervencije i integracije:
“sudar kultura” i/ili sudaranje s interesima? 91

III DEMO(N)KRATIZACIJA SRBIJE:

POLITIKA KAO IGRA MASKI 100

1. Politički mitovi i mit o demokratiji 100

2. Prikrivanje i izobličavanje suštine politike:
politika kao igra maski 108

3. Nova politička formula, autokratija skučenih vidika
i grabljivice rata u pljačkanju već opljačkane budućnosti 121

IV ODRŽANJE BEZ DRŽAVE:

SRBIJA IZMEĐU GLOBALIZMA I SEPARATIZMA	139
1. Nacionalna država u globalizacijskim (dez)integracijama	140
1.1. <i>Nacionalna država juče, danas, sutra: od suverene do rezidualne vlasti</i>	142
1.2. <i>Globalizacija i nacionalna država: između kosmopolitske demokratije i diktature kosmopolitizma</i>	149
2. Održanje bez države: slučaj opljačkane, okrnjene i vazalske Srbije	155
3. Država, plutokratija i (ne)mogućnost izlaska iz začaranog kruga korupcije, siromaštva i stagnacije	158

V IZOLACIJA, KRIMINALIZACIJA, POLITIZACIJA I ELITIZACIJA:

ČETIRI SRPSKA JAHAČA APOKALIPSE	164
1. Srbija između “stacionarnog banditizma” i “inkluzivne hegemonije”: nacionalizmom protiv nacije	165
2. Elitizacija, politizacija i kriminalizacija srpskog društva: tri strane istog	173
3. Srbija u kandžama svojih (kvazi)elita: mogu li se Srbi doista “opametiti”?	181

VI ETNICITET U NOVOM KLJUČ(ANJU):

KAKO IZBEĆI PONAVLJANJE PROŠLOSTI?	205
1. Etnicitet u novom ključ(anju): nacija je mrtva, živela (naša) nacija!	206
2. Politizacija etničkih razlika – maska za pljačku	214
3. Sedam smrtnih grehova nacionalističkih elita: postkomunizam kao vanbračno čedo komunizma	224
4. Religija, crkva i pitanje opravdanja vlasti u etnički heterogenim društvima	229
4.1. <i>Hrišćanske tradicije i pitanje opravdanja vlasti</i>	230
4.2. <i>Sekularizacija i pitanje granica, dometa i posledica odvajanja crkve od države</i>	238
4.3. <i>Religija, država i politizacija islama</i>	240
5. Grupe, mreže i ishodi etničkih sukoba	243
6. (Bez)izlazne strategije: angažujmo se, pa ćemo videti šta nam je činiti!	251

VII PORODICA, SOLIDARNOST I	
TRANZICIONI GUBITNICI U SRBIJI	259
1. Regionalnost, identitet i porodična solidarnost	260
1.1. <i>Regionalni i porodični identitet: sličnosti i razlike</i>	261
1.2. <i>Identitet i porodica kao polje susretanja sličnosti i razlika: "mi" i "drugi"</i>	263
1.3. <i>Nacionalnost i porodični identitet</i>	266
1.4. <i>Izbeglištvo i porodični identitet</i>	272
2. Porodična solidarnost u regionalnoj perspektivi	276
3. Porodično-srodnička solidarnost u svakodnevnom životu ljudi	293
VIII SRBIJA I VOJVODINA: AUTONOMIJA BEZ DEMOKRATIJE, CENTRALIZACIJA KAO DEZINTEGRACIJA	306
1. Centralizacija u nedemokratskoj Srbiji: sredotežno postaje sredobežno	307
2. Multikulturalnost, multikulturacija i prava manjina	318
2.1. <i>Liberalno-demokratski koncept ustrojstva društva, multikulturalnost i prava manjina</i>	319
2.2. <i>Multikulturalnost, multikulturacija i multikulturalizam: isto ili različito?</i>	328
3. Vojvođanski regionalni identitet: potencijal za integraciju ili faktor dezintegracije?	335
3.1. <i>Regionalizacija i tranzicija: potraga za identitetom ili borba za (pre)raspodelu moći?</i>	336
3.2. <i>Država kao etnička i/ili politička zajednica</i>	342
4. Srbija i Vojvodina u evropskim integracijama: između velikih potreba i ograničenih mogućnosti	349
4.1. <i>Srbija na putu ka Evropi: između spoljašnjih pritisaka i unutrašnjih lutanja i blokada</i>	355
Bibliografija	364
Serbia Astray: Resume	373

